C/2024/1459

14.2.2024 г.

РЕШЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

от 24 януари 2024 година

за създаване на Европейската служба по изкуствен интелект

(C/2024/1459)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като има предвид, че:

(1) Изкуственият интелект (ИИ) е бързо развиваща се съвкупност от технологии, които могат да допринесат за множество икономически и социални ползи в целия спектър от промишлени отрасли и социални дейности. Същевременно, в зависимост от обстоятелствата по отношение на конкретното му приложение и използване, ИИ може да доведе до рискове и да накърни обществените интереси и основните права, защитени от законодателството на Съюза.

(2) Комисията внесе предложение за регламент за определяне на хармонизирани правила относно изкуствения интелект (Законодателен акт за изкуствения интелект) и за изменение на някои законодателни актове на Съюза ([1]) с цел насърчаване на разработването, използването и навлизането на вътрешния пазар на изкуствен интелект, който същевременно осигурява високо равнище на защита на обществените интереси, като здравето и безопасността и защитата на основните права, признати и защитени от законодателството на Съюза. Предложеният регламент е една от няколко мерки на Комисията, насочени към постигане на двойната цел за насърчаване на навлизането на ИИ и за преодоляване на рисковете, свързани с някои употреби на тази технология. Другите мерки включват „Координирания план за изкуствения интелект“ в прегледа му от 2021 г. ([2]), инициативи за секторни политики за насърчаване на навлизането на ИИ или програми на Съюза за финансиране, като например тези, създадени с регламенти (ЕС) 2021/694 ([3]) и (ЕС) 2021/695 ([4]) на Европейския парламент и на Съвета.

(3) Сложността и все по-широкото навлизане на ИИ, особено когато се основава на най-напредналите модели, както и нуждата от ускоряване на напредъка към общите и конкретните цели, определени в политическата програма „Цифрово десетилетие“, създадена с Решение (ЕС) 2022/2481 на Европейския парламент и на Съвета ([5]), показват необходимостта от допълнителни действия, за да се стимулира разбирането на способностите, тенденциите и потенциалните рискове и за да се подпомогне безопасното разработване и използване на технологии с ИИ в Съюза.

(4) Необходимо е да се развият експертни познания и способности на равнището на Съюза с цел да се насърчи това разбиране, да се допринесе за изпълнението и правоприлагането на предстоящия регламент за определяне на хармонизирани правила относно изкуствения интелект, както и за прилагането на международните правила и принципи относно ИИ, като например Кодекса за поведение и Ръководните принципи за разработчиците на усъвършенствани системи с ИИ на Г-7.

(5) В този контекст следва да бъдат положени основите на единна система за управление на ИИ в Съюза, като се създаде структура, която да упражнява надзор върху развитието на моделите на изкуствен интелект, включително по отношение на моделите на ИИ с общо предназначение, върху взаимодействието с научната общност, и следва да играе ключова роля в разследванията, изпитването и правоприлагането, както и да е значима в глобален мащаб.

([1]) COM(2021) 206 final.
([2]) COM(2021) 205 final.
([3]) Регламент (ЕС) 2021/694 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2021 г. за създаване на програмата „Цифрова Европа“ и за отмяна на Решение (ЕС) 2015/2240 (ОВ L 166, 11.5.2021 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/694/oj).
([4]) Регламент (ЕС) 2021/695 на Европейския парламент и на Съвета от 28 април 2021 г. за създаване на Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“, за определяне на нейните правила за участие и разпространение на резултатите и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1290/2013 и (ЕС) № 1291/2013 (ОВ L 170, 12.5.2021 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj).
([5]) Решение (ЕС) 2022/2481 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 г. за създаване на политическа програма „Цифрово десетилетие“ до 2030 г. (ОВ L 323, 19.12.2022 г., стр. 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/2481/oj).

(6) Ето защо в рамките на Комисията следва да бъде създадена Европейска служба по изкуствен интелект като част от административната структура на Генерална дирекция „Съобщителни мрежи, съдържание и технологии“ и при спазване на нейния годишен план за управление.

(7) Европейската служба по изкуствен интелект следва да функционира в съответствие с вътрешните процедури на Комисията ([6]) и нейното създаване не следва да засяга правомощията и компетенциите на националните компетентни органи и на органите, службите и агенциите на Съюза при надзора на системите с ИИ, както е предвидено в предстоящия регламент за определяне на хармонизирани правила относно изкуствения интелект и в друго секторно законодателство на Съюза. Това не засяга функциите на други отдели на Комисията в съответните им области на отговорност, нито на Европейската служба за външна дейност в областта на общата външна политика и политиката на сигурност. Европейската служба по изкуствен интелект следва да изпълнява задачите си, по-специално да издава насоки, по начин, който не дублира дейностите на съответните органи, служби и агенции на Съюза съгласно специфичното секторно законодателство.

(8) За да може подготовката за изпълнението на предстоящия регламент за определяне на хармонизирани правила относно изкуствения интелект да започне възможно най-скоро, настоящото решение следва да влезе в сила по спешност, преди приемането на посочения регламент, след политическото споразумение на съзаконодателите, постигнато на 8 декември 2023 г. След като регламентът бъде приет, това решение може да бъде преразгледано,

РЕШИ:

Член 1

Създаване

Създава се Европейска служба по изкуствен интелект (наричана за краткост „Службата“).

Службата е част от административната структура на генерална дирекция „Съобщителни мрежи, съдържание и технологии“ (наричана за краткост „генералната дирекция“).

Член 2

Мисия и задачи

1. Службата изпълнява задачите, определени в член 3, за целите на изпълнението и правоприлагането на предстоящия регламент за определяне на хармонизирани правила относно изкуствения интелект (наричан за краткост „предстоящия регламент“).

2. Службата има следните допълнителни задачи:

а) да допринася за стратегическия, съгласуван и ефективен подход на Съюза към международните инициативи в областта на ИИ съгласно член 7 в координация с държавите членки и в съответствие с позициите и политиките на Съюза;

б) да допринася за действия за насърчаване и политики в Комисията, които извличат социалните и икономическите ползи от технологиите с ИИ съгласно член 5;

в) да подкрепя ускореното разработване, внедряване и използване на надеждни системи и приложения с ИИ, които носят обществени и икономически ползи и допринасят за конкурентоспособността и икономическия растеж на Съюза. По-конкретно, Службата насърчава екосистемите за иновации, като работи със съответните публични и частни участници и общността от стартиращи предприятия;

г) да наблюдава развитието на пазарите и технологиите в областта на ИИ.

([6]) Тя не е европейска служба по смисъла на Финансовия регламент, Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г., член 2, точка 26.

3. При изпълнението на задачите, посочени в параграфи 1 и 2 от настоящия член, Службата:

а) работи заедно със заинтересованите страни, по-специално с експерти от научната общност и разработчиците на ИИ, съгласно член 4;

б) си сътрудничи със съответните генерални дирекции и служби на Комисията съгласно член 5;

в) си сътрудничи с всички съответни органи, служби и агенции на Съюза, включително Съвместното предприятие за европейски високопроизводителни изчислителни технологии (СП EuroHPC), съгласно член 6;

г) си сътрудничи с органите и структурите на държавите членки от името на Комисията.

Член 3

Изпълнение на предстоящия регламент

1. Службата изпълнява следните задачи, произтичащи от предстоящия регламент:

а) разработва инструменти, методики и референтни показатели за оценка на способностите на моделите на ИИ с общо предназначение, по-специално за много големите модели на ИИ с общо предназначение със системни рискове;

б) наблюдава изпълнението и прилагането на правилата за моделите и системите с ИИ с общо предназначение, по-специално когато моделът и системата са разработени от един и същ доставчик;

в) наблюдава появата на непредвидени рискове, произтичащи от модели на ИИ с общо предназначение, включително като реагира на сигнали от научната група;

г) разследва евентуални нарушения на правилата за моделите и системите на ИИ с общо предназначение, включително като събира жалби и сигнали, подпомага изготвянето на решения на Комисията и извършва оценки съгласно предстоящия регламент;

д) гарантира, че когато дадена система с ИИ попада в обхвата на съответните правни актове на Съюза, за които Комисията има правомощия за надзор и правоприлагане, например съгласно Регламент (ЕС) 2022/2065 на Европейския парламент и на Съвета ([7]) или Регламент (ЕС) 2022/1925 на Европейския парламент и на Съвета ([8]), надзорът и правоприлагането на тези правни актове са напълно координирани с надзора и прилагането на предстоящия регламент;

е) подкрепя прилагането на правилата относно забранените практики с ИИ и високорисковите системи с ИИ в координация със съответните органи, отговорни съгласно секторното законодателство, включително като улеснява обмена на информация и сътрудничеството между националните органи, събира уведомления и създава информационни платформи и бази данни, по-специално когато модел или система с ИИ с общо предназначение е интегрирана във високорискова система с ИИ.

2. Освен това, за да допринесе за ефективното изпълнение на предстоящия регламент, на Службата се възлага:

а) да подпомага Комисията при изготвянето на съответните решения на Комисията, както и на актове за изпълнение и делегирани актове;

б) да улеснява еднаквото прилагане на предстоящия регламент;

в) да подпомага Комисията при изготвянето на ръководства и насоки в подкрепа на практическото прилагане на предстоящия регламент, както и да разработва помощни инструменти, например стандартизирани протоколи и най-добри практики, в консултация със съответните служби и органи на Комисията, и служби и агенции на Съюза;

([7]) Регламент (ЕС) 2022/2065 на Европейския парламент и на Съвета от 19 октомври 2022 г. относно единния пазар на цифрови услуги и за изменение на Директива 2000/31/ЕО (Акт за цифровите услуги) (ОВ L 277, 27.10.2022 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

([8]) Регламент (ЕС) 2022/1925 на Европейския парламент и на Съвета от 14 септември 2022 г. за достъпни и справедливи пазари в цифровия сектор и за изменение на директиви (ЕС) 2019/1937 и (ЕС) 2020/1828 (Акт за цифровите пазари) (ОВ L 265, 12.10.2022 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/1925/oj).

г) да подпомага Комисията при изготвянето на искания за стандартизация, оценката на съществуващите стандарти и изготвянето на общи спецификации за изпълнението на предстоящия регламент;

д) да допринася за предоставянето на техническа подкрепа, консултации и инструменти за създаването и функционирането на регулаторни лаборатории в областта на ИИ и да се координира, според случая, с националните компетентни органи, създаващи такива лаборатории;

е) да извършва оценки и прегледи и да изготвя доклади, свързани с предстоящия регламент;

ж) да координира създаването на ефективна система за управление, включително чрез подготовка на създаването на консултативни органи на равнището на Съюза, както и да наблюдава създаването на съответните национални органи и други субекти на национално равнище;

з) да осигурява секретариата на Съвета по ИИ и неговите подгрупи и да предоставя административна подкрепа на консултативния форум и научната група, ако е приложимо, включително чрез осигуряване на административна структура, организиране на заседания и изготвяне на съответните документи; както и

и) да насърчава и улеснява изготвянето на професионални кодекси и кодекси за поведение на равнището на Съюза, като взема предвид международните подходи, както и да наблюдава прилагането и оценката на професионалните кодекси.

Член 4

Сътрудничество със заинтересованите страни

1. При изпълнението на своите задачи съгласно член 3 Службата си сътрудничи със заинтересованите страни в съответствие с приложимите правила за конкуренция, като:

а) създава форуми за сътрудничество между доставчиците на модели и системи с ИИ с цел популяризиране на най-добрите практики и принос за разработването на кодекси за поведение и професионални кодекси;

б) провежда редовни консултации със заинтересованите страни, включително експерти от научната общност и сферата на образованието, гражданите, гражданското общество и социалните партньори, когато е целесъобразно, с цел събиране на информация за изпълнението на задачите ѝ по член 3, параграф 2;

в) създава форум за сътрудничество с общността на разработчиците на софтуер с отворен код с цел определяне и развиване на най-добри практики за безопасното разработване и използване на модели и системи с ИИ с отворен код.

Член 5

Междусекторно сътрудничество в рамките на Комисията

1. Службата допринася за действия за насърчаване и политики, които извличат ползи за обществото и промишлеността от технологиите в областта на ИИ.

2. По-конкретно, Службата:

а) работи с други съответни генерални дирекции и служби на Комисията при изпълнението на своите задачи съгласно член 2, по-специално с Европейския център за алгоритмична прозрачност във връзка с оценката и изпитването на модели и системи с ИИ с общо предназначение;

б) подкрепя други съответни генерални дирекции и служби на Комисията с цел да се улесни използването на модели и системи с ИИ като преобразуващи инструменти в съответните области на политиките на Съюза, както и да се повиши осведомеността относно нововъзникващите рискове.

Член 6

Междуинституционално сътрудничество

При изпълнението на задачите си съгласно член 3 Службата установява подходящи форми на сътрудничество с органите, службите и агенциите на Съюза.

Член 7

Международно сътрудничество

1. Службата допринася за международното сътрудничество в областта на ИИ от страна на Комисията, включително политиката за иновации и високи постижения, с трети държави и международни организации, по-специално като:

а) се застъпва за отговорното управление на ИИ и насърчава подхода на Съюза към надеждния ИИ;

б) допринася за международното сътрудничество, свързано с регулирането и управлението на ИИ;

в) допринася за изпълнението на международните споразумения относно правилата за ИИ, включително като предоставя подкрепа на държавите членки.

Член 8

Финансиране

1. За длъжностните лица, работещи в Службата, необходимите човешки ресурси се покриват от персонала на генералната дирекция, на който вече е възложено управлението на действието или който е преразпределен в рамките на генералната дирекция, като се имат предвид бюджетните ограничения и без да се засяга годишната процедура за отпускане на средства.

2. За външния редовен персонал, работещ в Службата, разходите за човешки ресурси се покриват чрез преразпределяне на бюджетни кредити от разходите за административна подкрепа по програмата „Цифрова Европа“.

3. Оперативните разходи на Службата се покриват от финансовите ресурси, разпределени за специфична цел 2 „Изкуствен интелект“ на програмата „Цифрова Европа“.

Член 9

Влизане в сила

Настоящото решение влиза в сила на 21 февруари 2024 г.

Съставено в Брюксел на 24 януари 2024 година.

За Комисията
Thierry BRETON
Член на Комисията